

Sobre Putin, Trump i Europa, 2

JOAN FRANCESC
MIRA

Parlem de Rússia, doncs, per continuar amb la matèria encetada, esperant a comprovar si els desplaçaments i les idees del senyor Trump (si és que té *idees*, i no una altra cosa...) representen de fet un moviment de fons, o una simple alteració mental transitòria. Perquè el futur de la nostra Unió Europea, de la qual sóc fervorós partidari d'ençà que tinc ús de raó, no depèn tan sols de com evolucionaran les relacions entre els europeus mateixos —vull dir dels seus Governos i Estats— sinó de les relacions amb la resta del món: amb els Estats Units i sobretot amb Rússia, que és la nostra immensa veïna immediata. De Rússia, els europeus occidentals en parlen el mínim possible, comentava fa pocs dies un diari italià: potser per no irritar una gran potència tan propera, potser per no enfrontar-se al sector de l'opinió pública que contempla Putin amb admiració i simpatia. El Putin que acaba de rebre Madame Le Pen a Moscou, una vegada més, amb grans mostres de complexitat i d'afecte, precisament perquè sap que *Marine présidente* frenaria en sec la integració europea (això que ataquen amb ferocitat tants grups i grupets d'esquerra radical...) i de retruc augmentaria la influència russa sobre el continent. És la paradoxa dels "sobiranistes", diu el diari: reivindiquen la llibertat contra la "tirania" de Brussel·les, i s'arrisquen a deixar els països europeus sota la influència d'un gran poder d'hàbits i usos ben poc favorables a les llibertats democràtiques. Si l'hostilitat de Trump contra la UE es converteix en allunyament i indiferència, i fins i tot en reducció del pacte de defensa (ja ha dit que l'OTAN li im-

porta ben poc...), molts països d'Europa es poden sentir abandonats, incapaços de garantir la pròpia seguretat, i temptats de procurar-se la protecció de Rússia. Els russos, no cal dir-ho, n'estarien ben contents. Pensem, però, que si Rússia arribara a substituir els Estats Units en el paper de "lord protector" d'Europa, el canvi tindria efectes profunds i radicals. Entre altres coses, perquè a Rússia li convé una Europa dividida (com abans del 1989, o més), i el bloqueig del procés d'unitat seria inevitable: als moviments disgregadors dels "euroescèptics" de tot pèl, i sobretot de dreta extrema, s'afegiria directament la pressió russa. Per no parlar dels efectes, a curt i a llarg termini, del xantatge energètic (els països d'Europa central, Alemanya inclosa, ja depenen en gran mesura del gas i el petroli de Rússia...), que condicionaria les opcions polítiques tant o més que el model del putinisme autoritari.

La Rússia de Putin ja ha demostrat a bastament el suport, dissimulat o ex-

plícit, indirecte o directe, als grups, moviments, partits, idees i fins i tot decisions de determinats Governos de la UE (el d'Orbán a Hongria i alguns més, fins i tot Grècia...), que resulten ben útils per als seus projectes de control. I la perspectiva no és gens agradable: l'augment del pes polític a Europa d'una gran potència que, en tota la seua història, no ha estat mai una democràcia oberta i lliure, acabaria contaminant amb gèrmens autoritaris les formes i la pràctica del poder polític. Només cal observar quines són aquestes pràctiques i formes a la Rússia de Putin. Siga com siga, l'increment de la influència russa comença a despertar temors molt saludables: a nosaltres, els europeus (i, d'altra banda, als nord-americans més assenyats, alarmats per la perillosa ignorància de Trump) hauria d'espantar-nos la simple idea d'una Europa progressivament *putinitzada*, amb totes les aplicacions que suposa aquest model ideològic i polític d'autoritarisme profundament reaccionari. Un altre dia intentaré explicar per què l'"estil Putin" atrau l'admiració de Beppe Grillo (líder suprem del Movimento 5Stelle, dit "antisistema", inventor de la *casta*, la *gente*, els *cerchi*... i del control informàtic). Però en aquest marginal i innocent (o no?) Regne d'Espanya, de tot això qui en parla? La dreta clàssica no se n'ocupa, si és que mai s'ocupa dels escenaris internacionals. L'esquerra habitual, no en té ni idea (salvades poques i poc escoltades excepcions), i xiula al cel mirant passar els núvols. L'esquerra dita radical, antiga o imaginàriament "moderna", viu en realitat ancorada en un passat ja remot, de "guerra freda" i de dos blocs, bons i roïns, i aprofita tota excusa i ocasió per atacar el "bloc capitalista" i especialment els Estats Units, qualsevol palla o branca en l'ull dels quals sempre és bona per ignorar les molt més grosses d'alguns altres que, a falta de ser ja "socialistes", sempre tenen el mèrit de ser antiamericans.

«A NOSALTRES, ELS EUROPEUS (I, D'ALTRA BANDA, ALS NORD-AMERICANS MÉS ASSENYATS, ALARMATS PER LA PERILLOSA IGNORÀNCIA DE TRUMP) HAURIA D'ESPANTAR-NOS LA SIMPLE IDEA D'UNA EUROPA PROGRESSIVAMENT 'PUTINITZADA', AMB TOTES LES APLICACIONS QUE SUPOSA AQUEST MODEL IDEOLÒGIC I POLÍTIC D'AUTORITARISME PROFUNDAMENT REACCIONARI!»